**Nummer: 24.222**

Aan de leden van de Gemeenteraad
en fractieassistenten

| uw brief van | uw kenmerk | ons kenmerk | datum |
|---|---|---|---|
| | | CvdR | 6 juni 2024 |
| **behandeld door** | **doorkiesnummer** | **bijlagen** | **dossiernummer** |
| T.W.M. Loosman-van den Akker | 06-12507394 | | |

**onderwerp** **pr-nummer**
Advies van de Commissie van de Rekening omtrent de jaarstukken 2023.

Geachte leden van de gemeenteraad,

In de vergadering van de Commissie van de Rekening op 3 juni jl. zijn de (concept)jaarstukken 2023 met de accountant en het college besproken. Middels deze brief willen wij onze bevindingen van en ons advies over deze jaarstukken met u delen.

Allereerst willen wij onze waardering uitspreken voor het vele werk dat verricht is door de organisatie om de jaarstukken te complementeren en de accountant te danken voor zijn inzet en uitvoering van de accountantscontrole. Ondanks dat geconstateerd wordt dat de druk is toegenomen, door onder andere capaciteitsproblemen en de toename van SiSa controles, zien we een constructieve, prettige samenwerking tussen de organisatie en de accountant waardoor de controle op een juiste wijze plaats vindt.

Het verwachte rekeningresultaat over 2023 is ruim 21 miljoen. Dat is positief maar wordt met name gerealiseerd door incidentele meevallers zoals grondverkopen, leges inkomsten, incidentele extra rijksmiddelen en hogere renteopbrengsten. Naar de toekomst toe nemen de grondverkopen af en daarmee naar verwachting ook het rekeningresultaat. Het weerstandsvermogen van de organisatie wordt met de besluitvorming van de jaarstukken teruggebracht naar de bovengrens van 1,8 en de ROS wordt verder aangevuld conform de watervalsystematiek. De solvabiliteit is wederom toegenomen en zit nu ruim boven de signaalwaarde van de VNG (<20%). De netto schuldquote laat een positief beeld zien, en is zelfs beter geworden dan afgelopen jaren. De structurele exploitatieruimte is toegenomen ten opzichte van voorgaande jaren, daarmee kunnen de structurele lasten beter gedekt worden door de structurele baten. Daarnaast is het kengetal grondexploitatie gedaald waardoor de voorraad gronden die “terugverdiend” moeten worden kleiner is geworden, het risico is daardoor gedaald.

Uiteraard baart de toekomst zorgen omdat het meerjarenperspectief in de begroting een negatieve trend laat zien, daarop zullen de raad en het college moeten sturen. Wij zijn echter van mening dat er momenteel een solide en gezonde financiële basis is, waarbij risico’s ondervangen kunnen worden.

Door wijzigingen in de wet, is dit het eerste jaar waarin het college zelf de rechtmatigheid en de accountant alleen nog de getrouwheid beoordeeld. Dit verklaart waarom de accountant een goedkeurende verklaring wil afleggen, terwijl het college concludeert dat er niet is voldaan aan de rechtmatigheidseisen. (zie hieronder bij Rechtmatigheidsafwijking).

We zijn tevreden met de, door de accountant, verstrekte goedkeurende controleverklaring over de jaarstukken 2023. Daarmee geeft de accountant aan dat de jaarstukken voldoen aan de gestelde eisen en een getrouw beeld geven van de werkelijkheid. Hoewel de controle van de jaarstukken nog niet volledig is afgerond, heeft de accountant ook een duidelijk beeld geschetst van zijn bevindingen. Wij vragen met name uw aandacht voor de volgende zaken:

Rechtmatigheidsafwijkingen
De rechtmatigheid is niet conform de vastgestelde verantwoordingsgrens (<5 miljoen), daarom heeft het college in haar verantwoording rechtmatigheidsfouten gerapporteerd. De totale rechtmatigheidsafwijking 2023 betreft ruim €10 miljoen waarvan € 9,2 miljoen (2023 € 4,4 miljoen en 2024 € 4,8 miljoen) te maken heeft met het niet doorlopen van een EU-aanbesteding voor de payrolling van Oekraïense vluchtelingen.
Deze vluchtelingen worden voor een zinvolle dagbesteding ingezet als medewerkers voor diverse werkzaamheden. Voor de verloning van deze werkzaamheden is gebruik gemaakt van twee payrollkantoren, echter dit is niet Europees aanbesteed, terwijl dit wel had gemoeten.
Het college kiest ervoor om deze onrechtmatigheid over 2023 en 2024 in zijn volledigheid te nemen in kalenderjaar 2023, zodat deze niet meeweegt bij de beoordeling van de jaarrekening over 2024 en geeft aan beheersmaatregelen te treffen.

Wij hebben begrip voor de ontstane situatie maar signaleren wel dat er op meerdere vlakken in de organisatie processen en procedures niet goed zijn geborgd. Denk o.a. aan het incident met de BOA's en in dit geval, het niet volgen van de juiste aanbestedingsprocedure en het (te) laat informeren van het college over deze onrechtmatigheid. Wij spreken daarom onze zorg uit over de borging van processen, procedures en het op orde hebben van de informatiepositie van het college en de raad. We adviseren de raad om hier in vervolg scherp op te letten.

Jeugdzorg
Er is door de accountant geconstateerd dat er op dit moment nog een onzekerheid is van ca. € 9 miljoen over prestatieleveringen 2023 voor jeugdzorg. Dit is ontstaan doordat niet alle aanbieders hun prestatieverantwoordingen, hebben aangeleverd. Op dit moment wordt er druk uitgeoefend om meer informatie te ontvangen. Afhankelijk van de ontvangen stukken zal dit in meer of minder mate meegenomen worden als onzekerheid in de foutenevaluatie van de accountant. Als Commissie van de Rekening willen wij onze zorgen uitspreken over deze onzekerheid. We zien de problematiek en de afhankelijkheid van derde partijen en vragen het college en de organisatie om hier in de toekomst aandacht aan te schenken.

IT General Controls
We constateren dat de IT General Controls van het financiële systeem niet geheel in orde zijn. Hierdoor heeft de accountant niet volledig kunnen steunen op de geautomatiseerde omgeving, maar dit leidde niet tot aanvullende of verhoogde risico's voor de jaarrekening controle. De accountant bleek wel in staat om op onderdelen van de controle gebruik te maken van data-analyse, waardoor met gegevensgerichte werkzaamheden het aantal memoriaal-boekingen sterk gereduceerd kon worden. Meerdere jaren wordt er geconstateerd dat de betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiseringsomgeving inclusief cybersecurity aandacht behoeft. Daarom adviseren wij de raad om zich hier een oordeel over te vormen.

Meerjarenprognose grondexploitaties (MPG) 2024
Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) gemeenten en provincies schrijft voor dat de grondexploitaties jaarlijks worden geactualiseerd. De analyse van de MPG 2024 betreft een terugblik op 2023, de actualisatie van de budgetten 2024-2025 en actualisatie van de kosten en opbrengsten inzake de resterende looptijd. Naast de interne analyses worden de uitgangspunten in vraag en aanbod en gebruikte parameters als rente, kosten en opbrengststijging, getoetst door de accountant zodat het resulteert in een realistisch perspectief van de grondexploitaties.

De MPG 2024 is, zoals gezegd, gebaseerd op de analyse van de grondexploitaties van het verantwoordingsjaar 2023 en is daarmee onlosmakelijk verbonden met de jaarrekening 2023. Om deze reden achten wij het wenselijk de MPG 2024 gelijktijdig met de jaarstukken te behandelen in de raad.

Tot slot adviseren wij u, rekening houdend met bovenstaande aandachtspunten, de jaarstukken conform het raadsvoorstel vast te stellen.

Vertrouwende u voldoende te hebben geïnformeerd,

Met vriendelijke groet,
namens de Commissie van de Rekening,

F.J.C. Volmer
Voorzitter Commissie van de Rekening